

Natalia Gorbaniewska: ДАННЫЙ МИР / Ten świat (tł. Ela Binswanger)

Natalia Gorbaniewska: Ten świat

TEN ŚWIAT

jest zaskakująco płaski.

Tamten

zabity deskami na głucho.

Nie zostawili nawet szczeliny między deskami.

Starali się.

Spece.

Dwa

wymiary w tym jednym świecie.

A dla mnie,

nawet trzy to za mało.

Uderzasz się w głowę,

wyważasz drzwi do wszechświata i lądujesz w czyimś mieszkaniu.

Ale i to lepsze -

być włamywaczem w czyimś pokoju

niż siedzieć w swoich czterech ścianach bez okien.

Chciałabym wstać i wyjść na szerokie Forum.

Tylko że "Forum"

to kino na Samotiece.

Lecą tam filmy na szerokim ekranie,

beznadziejnie płaskim, jak obrazy Iohannsona,

i każdą scenę znasz z góry,

i wszystko jest zgodnie z zasadami - przyzwoite i senne.

Ale nam przecież

nie śnią się spokojne sny.

Chcemy czegoś dziwnego -

na przykład głębi.

Głębi.

Kto mi powie -

czym ona właściwie jest?

Ocean?

A może

to cudza dusza?

Ale cudza dusza, jak wiadomo, to ciemny las.

Więc zarzucimy stare torby na ramię

i wyruszmy

w cztery strony świata,

aby sprawdzić, czy nie znajdzie się dziura w płocie,

żeby poszukać

świata, którego nie utraciliśmy,

i wyłagać okruch niebiańskiego światła

z zatęchłych studni

i szarych chmur,

nie marząc o fajerwerkach.

Niechaj utalentowany Pluchek wystawia swoje bajki.

Niestety,

nie ufamy rekwizytorom.

(tł. Ela Binswanger, wiersz z roku 1956)

*

Boris Iohannson (1893-1973) - radziecki malarz, jeden z głównych przedstawicieli socrealizmu. Autor monumentalnych obrazów propagandowych gloryfikujących rewolucję, Stalina i „nowego człowieka” ZSRR. W wierszu Gorbaniewskiej jego nazwisko symbolizuje sztukę oficjalną: efektowną, poprawną ideologicznie, ale duchowo „płaską”.

Walerij Pluczek - Pluchek (1909-2002) - rosyjski reżyser teatralny, wieloletni dyrektor moskiewskiego Teatru Satyry. Słynął z widowiskowych, błyskotliwych inscenizacji. W wierszu pojawia się ironicznie jako patron „fajerwerków” i

efektownej teatralności, której autorka przeciwstawia prawdziwe doświadczenie i duchową głębię.